

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Steenbergen

Betreft: vaststellen nota Energie en ruimte

Bergen op Zoom, 31 mei 2020

Geachte leden van de Raad,

IVN Groene Zoom heeft statutair als werkgebied Bergen op Zoom en omstreken. Wij richten ons daarbij op de Brabantse wal, maar volgen vooral actief het gemeentelijk beleid van de gemeente Bergen op Zoom.

Omdat er binnen de gemeente Steenbergen geen vergelijkbare natuurorganisatie als de onze actief is, zijn wij door een initiatienemer van een zonnepark in uw gemeente benaderd met de vraag om mee te denken over de situering en inrichting van de natuurzones in het zonnepark. Aan die vraag hebben wij gehoor gegeven, en daarbij zijn wij erachter gekomen dat uw raad voor uw bijeenkomst op 9 juni a.s. het raadsvoorstel Energie en ruimte heeft geagendeerd.

Alhoewel de inspraakperiode voor de nota Energie en Ruimte inmiddels is verstreken, willen wij voorafgaand aan uw vergadering toch graag enkele zaken onder uw aandacht brengen.

Uitgangspunt in uw nota is dat initiatieven van een zonnepark op landbouwgrond ruimtelijk kunnen worden gefaciliteerd als die een duidelijke meerwaarde hebben voor natuur, ecologie, groenstructuur etc. Daarbij blijft de agrarische bestemming gehandhaafd en wordt voor ten hoogste 25 jaar ingestemd met een afwijking van het bestemmingsplan.

Investerings in natuur worden onder meer voorzien door het inrichten van ruimtes in of aansluitend op ecologische verbindingszones en de aanleg van landschapselementen. In 25 jaar kan zich binnen die zones en gebiedjes waardevolle natuur ontwikkelen. Nog afgezien van de vraag of de

Wet natuurbescherming het vernietigen van die natuur in de weg kan zitten lijkt het ons ongewenst en een vorm van kapitaalvernietiging om op dergelijke delen van het zonnepark de agrarische bestemming te laten herleven. Wij pleiten er dan ook voor om de natuurzones binnen een zonnepark ook voor de langere termijn te handhaven en de bestemming daarop aan te passen.

De Gedragscode zon op land die als bijlage 4 bij uw nota is gevoegd stelt ook dat per project kan worden bekeken of de aangelegde landschapselementen zoals natuurlijke heggen rond het park, een aangelegde paddepoel, na de duur van het park behouden kunnen blijven. Wij stellen u voor

het behoud van de landschapselementen als uitgangspunt te hanteren en daar alleen in uitzonderingsgevallen gemotiveerd van af te wijken. Een en ander past ook binnen het gegeven dat uw gemeente de ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteit als een maatschappelijke meerwaarde ziet. De bijdrage economische ontwikkeling die aan elke initiatiefnemer wordt gevraagd biedt ons inziens voldoende ruimte om een dergelijke bestemmingswijziging te financieren.

Verder wordt in de nota aangegeven dat bij hogere opstellingen binnen zonneparken weer en wind meer invloed hebben en regenwater onder de panelen kan waaien waardoor de effecten op waterhuishouding en bodemleven minder negatief zijn. In die situatie nemen de kansen voor ondergroei toe en kan de grond beter gebruikt worden als schapenweide of bijvoorbeeld bloemrijk grasland.

Wij merken daarbij op dat niet alleen de hoogte van de zonnetafels van invloed is maar zeker ook de hellingshoek van die zonnetafels, hoe steiler de opstelling is hoe beter zon en regen tot de bodem kunnen doordringen, en hoe groter de te verwachten natuurwaarden en medegebruiksmogelijkheden. Steilere zonnetafels zorgen ook voor grotere tussenruimtes tussen die tafels wat eveneens de ontwikkeling van natuurwaarden ten goede komt en meer mogelijkheden geeft voor agrarisch dubbelgebruik. Als het gaat om het inzaaien van bloemrijk grasland zou als voorwaarde moeten worden gesteld dat uitsluitend inheemse gebiedseigen soorten worden gebruikt. Overigens heeft agrarisch en ecologisch dubbelgebruik ook vanuit het oogpunt van de kwaliteit van de bodem (waterhuishouding, ontwikkeling humusgehalte) voordelen.

Wij willen ook graag enkele conclusies uit het rapport 'zonneparken, natuur en landbouw' van de universiteit uit Wageningen met u delen.

In het rapport (zie hiervoor <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksprojecten-LNV/Expertisegebieden/kennisonline/Zonnepanelen-natuur-en-landbouw.htm>) wordt gesteld dat er, zeker in intensief agrarisch gebied, voor natuur volop kansen liggen voor een bijdrage aan verhoging van de biodiversiteit. Wel is cruciaal dat er voldoende licht en water op de bodem blijft komen. Minder licht en een andere verdeling van het water via plantenwortels leidt tot minder bodemleven, lagere organische stofgehaltenes en een afname van de bodemvruchtbaarheid. Het laatste is met name van belang als de grond later weer voor landbouw in gebruik genomen wordt. Een inschatting is dat herstel van het organisch stofgehalte in de bodem minimaal tien jaar duurt. Daarnaast is alleen het inzaaien van een bloemrijk mengsel onvoldoende en is ook het voeren beheer essentieel. Dit betekent ons inziens dat er gelijk bij de toestemming voor een park afspraken gemaakt moeten worden over het langjarig beheer, het monitoren van de behaalde natuurresultaten en het zo nodig bijstellen van het beheer.

Onze vereniging is graag bereid daarbij een adviserende rol te spelen.

Wij verzoeken u bovenstaande punten bij de behandeling van de nota Energie en ruimte in uw vergadering van 9 juni a.s. te betrekken.

Het bestuur van IVN Groene Zoom,
Namens deze,
De coördinator van de werkgroep natuurbescherming

W. de Haan